

ముద్దుగారె యశోద
Muddugare Yasoda

శ్రీ అన్నమాచార్య సమారాధన
A tribute to Sri Annamaacharya

అన్నమాచార్యుల వారు శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి వారి భక్తులు. ఆయన క్రీ.శ. మే 9,1408 లో ఆంధ్ర దేశములోని తాళ్ళపాక గ్రామములో జన్మించారు. కర్ణాట సంగీత సాంప్రదాయములో మొట్టమొదటి పేరెన్నిక గల స్వరకర్త. ఆయన 32,000 కు పైగా కీర్తనలు శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి పై రచించి, స్వర రచన చేసారు. ఆయన సంగీతం, తెలుగు, సంస్కృతం మొదలగు భాషలలో పండితుడు. ద్విపద రామాయణం, 12 వేంకటేశ్వర శతకములు, సంకీర్తన లక్షణములు, శృంగార మంజరి, వేంకటాచల మహాత్మ్యము మొదలగు అనేక రచనలు చేసారు. ఆయన 95 సంవత్సరముల పండు వయసులో క్రీ. శ. ఫిబ్రవరి 23, 1503 న పరమపదించారు.

"ముద్దుగారే యశోద" కీర్తనలో కృష్ణుని జీవితములోని వివిధ ఘట్టాలని నవరత్నాలతో పోల్చారు.

Sri Annamaacharya is a devotee of Lord Venkateswara. He was born on May 9, 1408AD in the village of Taallapaka in Andhra Pradesh. He is the earliest know musician/composer of the Carnitic style of music. He wrote 32,000 "Sankirtanas" or devotional songs in praise of Lord Venkateswara. He was a gifted and prolific writer in Telugu, Sanskrit and other languages. His other works include Ramayana in couplets, 12 books of 100 poems each (Satakas శతకములు), a music theory book called Sankirtana Lakshanam (సంకీర్తన లక్షణములు), Srungaara Manjari (శృంగార మంజరి) and Venkataachala Mahatyamu (వేంకటాచల మహాత్మ్యము). At the ripe old age of 95, he passed away on February 23, 1503AD.

In the keertana "Muddugaare Yasoda", Annamaacharya metaphorically associates (or compares) all the good things that happened in Lord Krishna's life with the nine precious gem stones.

ముద్దుగారె యశోద ముంగిట ముత్యమువీడు||దిద్దరాని మహిమల దేవకి సుతుడు

అంతనింత గొల్లితల ఆరచేతి మాణిక్యము||పంతమాడే కంసుని పాలి వజ్రము
కాంతుల మూడు లోకాల గరుడపచ్చపూస||చెంతల మాలోనున్న చిన్ని కృష్ణుడు

రతికేళి రుక్మిణికి రంగుమోవి పగడము||మిథి గోవర్ధనపు గోమేధికము
శతమై శంఖచక్రాల సందుల వైఘావ్యము||గతి అయి మమ్ము గాచె కమలాక్షుడు

కాళింగుని తలలపైన గప్పిన పుష్పరాగము||యేలేటి శ్రీ వేంకటాద్రి ఇంద్రనీలము
పాలజలనిధిలోన బాయని దివ్య రత్నము||బాలుని వలె దిరిగె పద్మనాభుడు

ముద్దుగారె యశోద ముంగిట ముత్యమువీడు

యశోదా కృష్ణుని ముద్దులతో గారాబముగా పెంచినది. యశోద ఎదుట కృష్ణుడు గుండ్రని ముత్యము వలె ప్రాకుతూ, డొల్లుతూ ముద్దుగా తిరిగేవాడు.

అలాగే ప్రతి తల్లి కూడా యశోద. పిల్లలందరూ ముత్యములే.

Yasoda, Krishna's mother is all motherly love and showers him with a lot of kisses (ముద్దు). To her, he is like a Pearl (ముత్యము), nice, shiny, round (chubby) and sweet. Like a pearl left on the floor, he rolls around (crawls) and can do no mistake (who can get mad or find fault at a baby?)

I am sure your mothers did the same to you. So, every mother is a Yasoda and you are the little Krishna, pearls.

ముద్దుగారె - Showering kisses

ముంగిట - In front of

ముత్యము - Pearl

దిద్దరాని మహిమల దేవకి సుతుడు

దేవకి, వసుదేవులు కృష్ణుని తల్లిదండ్రులు. దేవకి సోదరుడు ఒక క్రూరమైన రాజు. దేవకి ఎనిమిదవ బిడ్డ పెద్దవాడై తనను చంపునని కంసుడు ఒక పుకారు విన్నాడు. అందుకని దేవకి, వసుదేవులను చెరశాలలో బందించి వారికి పుట్టిన మొదటి ఆరుగురు పసి పిల్లలను కంసుడు చంపాడు. వసుదేవుడు ఏడవసారి జగత్తపడి, చాటుగా బలరాముడుని చెరశాలనుండి తీసుకుని వెళ్ళి, యశోదకు అప్పగించాడు. అలాగే, తన ఎనిమిదవ బిడ్డగా కృష్ణుడు పుట్టిన తరువాత, కృష్ణుని కూడా చెరశాల నుండి తీసుకుని వెళ్ళి యశోదకు అప్పగించాడు.

ఇక్కడ, కవి కృష్ణుని అసలు తల్లి దేవకిని గుర్తు చేసుకుని, మనము తప్పు పట్టలేనటువంటి మహిమలు గల కృష్ణుడు చెరశాలలో జన్మించటమేమిటని ఆశ్చర్యపోతున్నాడు.

Devaki and Vasudeva are Krishna's biological parents. Devaki's brother Kamsa was an evil king. Kamsa heard a rumor that Devaki's eighth child (his nephew) will kill him. So, he threw Devaki and Vasudeva in prison. He kills the first six babies. Devaki and Vasudeva decide to save the eighth baby. Vasudeva took the seventh baby, Balaram and gave him to Yasoda. Vasudeva secretly gave away the eighth baby, Krishna to Yasoda.

Here the poet acknowledges Krishna's birth mother Devaki and wonders how a god of divine powers can be born in a prison.

దిద్దరాని - We cannot find any faults with his ...; మహిమల - actions or divine powers; దేవకి - Devaki, his mothers name; సుతుడు - Son

అంతనింత గొల్లితల అరచేతి మాణిక్యము

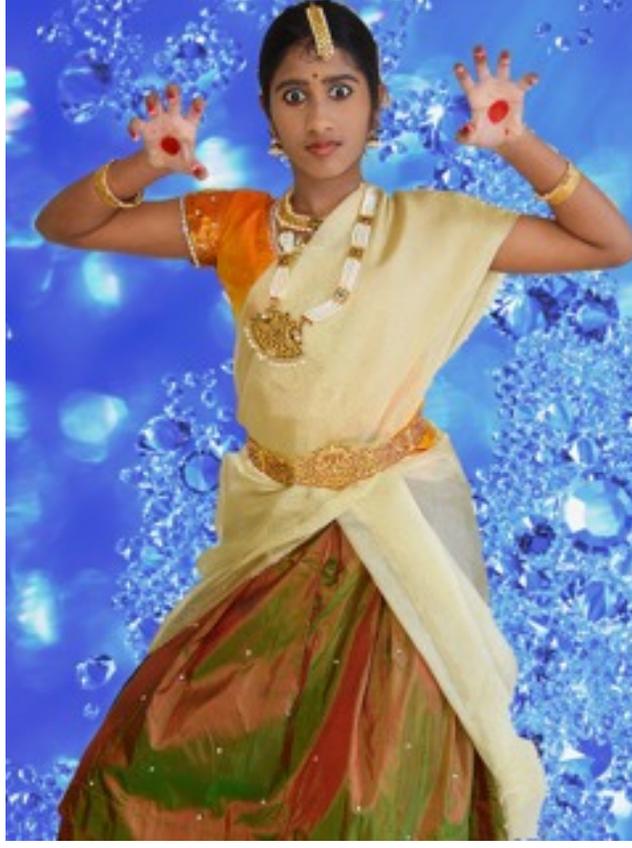
ప్రాచీన కాలములో, భారత దేశము వ్యవసాయక దేశము. గోవులు దైనిక జీవితములో భాగము. గోవులను పాలించు మగవారిని గోపాలకులు, ఆడవారిని గోపికలు, వారిని యాదవులు అంటారు. కృష్ణుని పెంచే తల్లిదండ్రులు యాదవ వంశము వారు. గోపికలు అందరు కూడా చిన్ని కృష్ణుని ముద్దుగ పెంచేవారు.

గోపికల చేతులలో మాణిక్యము లాగ కృష్ణుడు ప్రకాశించేవాడు.

In the olden days, India was a society based on agriculture. Cows were part of daily lives. The men taking care of cows were called Gopaaladu (singular) or Gopaaluru (plural). Women were called Gopika (singular) or Gopikalu (plural). Krishna's foster parents, Nanda and Yasoda belonged to such a family. Krishna was also raised by all the Gopikas.

Gopikalu used to carry little krishna. Baby Krishna did shine like a henna red dot or Ruby in their hands.

అంతనింత = అంత ఇంత, young and old or short and tall; గొల్లితల = Gopikas (a very sweet usage of the word gollapillalu గొల్లపిల్లలు); అరచేతి = Palm; మాణిక్యము = Ruby

పంతమాడే కంసుని పాలి వజ్రము

కృష్ణుని మేన మామ, కంసుడు కృరంగా ప్రజలను పాలించేవాడు. కంసుని బారినుంచి రక్షించమని ప్రజలు కృష్ణుని ప్రార్థించారు. కృష్ణుడు కంసుడిని సవాలు చేసి, మల్ల యుద్ధములో ఓడించి చంపాడు.

కంసుడిని చంపేటప్పుడు, కృష్ణుడు కఠిన వజ్రం వలె బలముతో, మెరుపైన కాంతితో ప్రకాశించాడు.

Krishna's evil uncle Kamsa was very cruel to his people. People prayed to Krishna to get rid off Kamsa. Krishna went to kamsa and challenged him to a fight and killed him.

When dealing with Kamsa, Krishna acted very tough, like a diamond. In victory he shone like a diamond.

పంతమాడే = quarreling, stubborn; కంసుని పాలి = against Kamsa; వజ్రము = diamond, strong, tough

కాంతుల మూడు లోకాల గరుడపచ్చపూస

హిందూ పురాణముల ప్రకారము, భూలోకము, పాతాళ లోకము, స్వర్గ లోకము అను మూడు లోకములు కలవు. విష్ణువు మూడు లోకాలను తన పచ్చటి కాంతులతో నింపుతాడు.

విష్ణుని వాహనము గరుడ పక్షి. గరుడ పక్షులు పాములను చంపి తింటాయి. గరుడపచ్చ అనేది ఒక అయుర్వేద ఔషధము. పాము విషానికి విరుగుడుగా వాడతారు. గరుడపచ్చ లాగానే, విష్ణుని ఉనికి మూడు లోకాల లోని విషాన్ని, పాపాన్ని క్షీణిస్తుంది.

In Hindu mythology there are three lokas (worlds). Hell (పాతాళ లోకము, below the earth), Earth (భూ లోకము) and Heaven (స్వర్గ లోకము, above). Vishnu blesses all three worlds with light and greenery.

Vishnu rides on a Garuda or hawk. Hawk's naturally kill snakes. Garudapaccha is an ayurvedic herb, used to treat snake bites. Just like Garudapaccha, Vishnu's presence, along with garuda is an antidote to all the poison's (evil) in all three worlds.

కాంతుల = Light, Shine; మూడు = Three; లోకాల = Worlds; గరుడ = Hawk; పచ్చపూస = Emerald

చెంతల మాలోనున్న చిన్ని కృష్ణుడు

శ్రీ కృష్ణుడు ఎప్పుడూ మా మధ్యలోనే ఉంటాడు.

Krishna is always with us all the time.

చెంతల = close to us, standing next to us

మాలోనున్న = amongst us, with us

చిన్ని కృష్ణుడు = little Krishna

రతికేళి రుక్మిణికి రంగుమోవి పగడము

కృష్ణుడు రుక్మిణితో ఏకాంతముగా ఉన్నప్పుడు, పగడములవంటి కృష్ణుని పెదాలను కోరుకుంటుంది. పగడములు శృంగారానికి సంకేతములు.

When Krishna is alone with his wife Rukmini, she wants his rosy red lips that shine like a Red Coral. She wants to kiss him (eww!:()

రతికేళి = Romance

రుక్మిణి = Rukmini, Krishna's wife

రంగు = Color

మోవి = Lip

పగడము = Red Coral

మిథి గోవర్ధనపు గోమేధికము

ఇంద్రుడు తనకు పూజలు సరిగా జరగటములేదని కోపించి, ఉరుములు, మెరుపులు, పెనుగాలితో కూడిన వర్షమును కురిపించాడు. అప్పుడు శ్రీ కృష్ణుడు దగ్గర ఉన్న గోవర్ధన పర్వతాన్ని పైకెత్తి, తన చిటికెన వేలుతో పైకి గొడుగులాగ నిలిపాడు. అప్పుడు అందరూ కొండ క్రిందికి చేరి వర్షమునుండి తల దాచుకున్నారు. వర్షపు నీళ్ళు గోవర్ధన పర్వతము మీది మట్టితో కలసి క్రిందికి జారుతున్నప్పుడు గోమేధికము రంగులో, మెరుపుల మధ్య మణులవలె మెరిసినవి.

Once Indra got angry that people were not praying to him. He is also the rain god. So, he created a giant storm with thunder and lightning. People lost their homes and did not have a shelter. Krishna, with his divine powers lifted the mountain Govardhana Giri on his little finger (center of gravity principle, you can balance a mountain on a needle). Everyone found shelter under the mountain until the storm passed by. The rain soaked up the dirt on the mountain and when it poured down, the dirt soaked water droplets glowed like Yellow Garnet gemstones.

మిథి = A city/state named mithila

గోవర్ధన = Mountain named Govardhana

Govardhana mountain in near mithi/mithila

గోమేధికము = Gemstone Yellow Garnet

శతమై శంఖచక్రాల సందుల వైడూర్యము

విష్ణువు కుడి చేతిలో శంఖము, ఎడమ చేతిలో చక్రము ఉంటాయి. శంఖము పూరించి, చక్రముతో శత్రువులను, దుష్టులను సంహరిస్తాడు. శంఖ చక్రముల మెరుపు, వాటి మధ్యలో నిలువుగా విష్ణువు నూటి పౌర్ణమి చంద్రుల కాంతితో, మరింత చక్కని మెరుపుతో వైడూర్యములాగ ప్రకాశిస్తాడు.

Krishna is an avatar of Lord Vishnu. Vishnu carried a Conch shell (శంఖ). He used to blow it hard to announce a battle and scare the enemy. In his right hand he used to carry a disk with sharp teeth (చక్ర). It is a like circular saw blade. He throws it on his enemies. In His hands, Conch and Chakra had a nice shine. Between them, He had the brightness of a hundred moons, like a Cat's eye gemstone.

శతమై = Like a hundred (moons)

సందుల = in between

శంఖచక్రాల = Conch shell and the disk (with sharp teeth)

వైడూర్యము = Moonstone or cat's eye

గతి అయి మమ్ము గాచె కమలాక్షుడు

గోపికలు కృష్ణుడు చేసే తుంటరి పనులను గుర్తు తెచ్చుకుని, ఇంతటి మహిమలున్న కృష్ణుడు మమ్మలని కాపాడటమేమిటని మొర పెట్టుకుంటున్నారు

Now, the gopikas playfully complain about the naughtiness of Krishna.

గతి అయి = It is our fate

మమ్ము = us

గాచె = protect

కమల అక్షు డు = కమలాక్షుడు = the kid with beautiful eyes (shaped like lotus petals)

కాళింగుని తలలపైన గప్పిన పుష్యరాగము

యమునా నదిలో కాళింగుడు అనే పెద్ద పాముల రాజు ఉండేవాడు. కాళింగునికి చాలా తలలు ఉండేవి. ఒకసారి గోపాల బాలకులు బంతాట ఆడుకుంటున్నప్పుడు, వాళ్ళ బంతి యమునా నదిలో పడినది. బాలురు బంతి తీసుకోవటానికి వెళ్ళినప్పుడు, కాళింగుడు విషము చిమ్ముతూ వాళ్ళను కాటేయసాగాడు. అప్పుడు బాలురు ప్రాదేయపడగా, కృష్ణుడు కాళింగునితో పోరాడి, వాని తలలపై గెంతి, మర్దన చేసి, వాడి మదము అణచి, బంతి తీసుకున్నాడు.

కృష్ణుడు ఎప్పుడూ పట్టు పీతాంబరములు (పసుపు పంచెలు) కట్టుకుంటాడు. కాళింగుని తలలపై కృష్ణుడు గెంతినప్పుడు, ఆ పట్టు పీతాంబరములు పుష్యరాగ మణి వలె మెరిసినవి. నల్ల త్రాచు తలపై ఒక గొప్ప పుష్యరాగమణి ఉంటుంది అని కూడా ఒక నమ్మకము.

Once there lived a many headed snake called Kaalinga in river Yamuna. Krishna was playing ball with his friends and the ball fell in the river. When his friends tried to get the ball, Kaalinga attacked them. Krishna jumped in fought with the snake, danced on the hoods of the snake and subdued it.

Cobras have a marking on their hood. It is also believed that King Cobra carries a Yellow Sapphire on its hood. The poet is comparing Krishna dancing on Kaalinga's heads to a sapphire.

కాళింగుని = Kaalinga (name of the snake)

తలల పైన = on its heads

గప్పిన = cover

పుష్యరాగము = Yellow Sapphire

యేలేటి శ్రీ వేంకటాద్రి ఇంద్రనీలము

వేంకటేశ్వర స్వామి విష్ణుని పదవ అవతారము. తిరుపతిలో శేషాద్రి, నీలాద్రి, గరుడాద్రి, అంజనాద్రి, వృషభాద్రి, నారయణాద్రి మరియు వేంకటాద్రి అని ఏడు కొండలు కలవు. అన్నిటికంటే పైన ఉన్న వేంకటాద్రి పైనుండి, వేంకటేశ్వరుడు నీలాకాశములా మనలను కప్పి, ఇంద్రనీలములోని అన్ని కాంతులతో ప్రకాశిస్తూ మనలని రక్షిస్తున్నాడు

Lord Venkateswara is the tenth avatar of Vishnu. There are seven hills in Tirupati - Seshadri, Neeladri, Garudadri, Anjanadri, Vrushabadri, Narayanadri and Venkatadri. Lord Venkateswara rules us from top of the seventh peak, Venkatadri. Like the blue sky, he protects us from above with all the shades of a Blue Sapphire.

యేలేటి = Rules the world

శ్రీ వేంకటాద్రి = Lord Venkateswara, another avatar of Vishnu

ఇంద్రనీలము = Blue Sapphire

పాలజలనిధిలోన బాయని దివ్య రత్నము

పురాణాల ప్రకారము ఆకాశములోని పాల పుంత అనే పాల సముద్రములో శ్రీ విష్ణువు నివసిస్తాడు. ఒక సారి దేవతలు, దానవులు పాల సముద్రములోని నిధులని వెలికి తీర్దామని, మంధర పర్వతాన్ని కవ్వముగాను, వాసుకి అనే పెద్ద పామును తాడుగాను వాడి చిలకటము మొదలుపెట్టారు. శ్రీ విష్ణువు కూర్మావతారములో ఉండి, మంధర పర్వతాన్ని మునిగిపోకుండా కాపాడాడు. సముద్ర మంధనముతో 14 నిధులు బయటపడ్డాయి. ఆసలైన నిధి శ్రీ విష్ణువు మాత్రము సముద్రములో ఉండి ఇతరులకు సహాయము చేశాడు కాని, బయటపడలేదు.

According to Puranas (sacred hindu texts), Milky Way in the sky is an ocean of milk and is the abode of Lord Vishnu. Devas (Gods) and Rakshasas (Demons) decided to find the treasures in the milky way. So, they used a huge mountain called mandhara parvatam (Mt. Mandhara) as the churner and a giant snake as the rope. Lord Vishnu, in the form of a turtle (Kurmavataaram, కూర్మావతారం) provided the support to balance Mt. Mandara. The churning yielded fourteen different treasures. But, the real gem, Lord Vishnu stayed in the ocean to help others.

పాల = Milk

జలనిధిలోన = an ocean

బాయని = you can find it there

దివ్య = divine

రత్నము = precious stone

బాలుని వలె దిరిగె పద్మనాభుడు

పౌరాణికముల ప్రకారము, విష్ణువు బొడ్డులో నుంచి ఒక కమలము పెరిగినది!!! అందుకని విష్ణువుని పద్మనాభుడని పిలుస్తారు. అంత మహిమ గల దేవుడు, చిన్ని కృష్ణుని వలె తిరగటము పెద్ద వింత అని కవి ఆశ్చర్యపడుతున్నాడు.

Mythology says that, a lotus grew out of Lord Vishnu's belly button. Lord Brahma lives on that Lotus!!! Since a lotus grows from his belly button, Vishnu is also called Padmanaabhudu. The poet wonders, how such a divine god is running around like a little boy, Krishna.

బాలుని వలె = Like a little boy (Krishna as a little boy, he is actually padmanabhudu or Lord Vishnu)

దిరిగె = running around, rolling around

పద్మ = Lotus

నాభి = Belly button

నాభుడు = The one with a belly button, Lord

నవ రత్నములు Nine Gemstones

ముత్యము
Pearl

మాణిక్యము
Ruby

వజ్రము
Diamond

పచ్చ పూస
Emerald

పగడము
Red Coral

గోమేధికము
Yellow Garnet

వైఢూర్యము
Cat's Eye

పుష్కరాగము
Yellow Sapphire

ఇంద్రనీలము
Blue Sapphire

తారాగణము Star Cast

కాసుల అమృత
Kasula Amruta

కాసుల అంజలి
Kasula Anjali

గురిజాల అశుగ్
Gurijala Asug

లక్కాప్రగడ ఆకాంక్ష
Lakkapragada Aakaanksha

గుండవెల్లి త్రిష
Gundavelli Trisha

పెద్దు నీలిమ
Peddu Neelima

తూము మానస
Tumu Manasa

మద్దాలి లోహిత్
Maddalli Lohit

పొన్న శ్రీజ
Ponna Srija

గ్రంధి శ్రీమయి

పొన్న శ్రీతేజ్

Grandhi SriMayee

Ponna Sritej

Credits

నృత్యం

Choreography

చింతలపాటి ఉమ

Chintalapati Uma

నృత్య పర్యవేక్షకులు

Choreography Assistant

గ్రంధి జ్యోతి

Grandhi Jyoti

అలంకరణ

Makeup

అనేకమైన ముద్దుగారె యశోదలు

Many moms with a lot of TLC,
like Yasoda

ఛాయాగ్రాహకులు

Still Photography

కాసుల వేణు, పొన్న కృష్ణ

Kasula Venu, Ponna Krishna

కూర్పు

Editing

పెద్దు సుభాష్

Peddu Subash

కథా, దృశ్య రచన, దర్శకత్వం

Story, Screenplay, Direction

కామిశెట్టి, సునీత, చింతలపాటి ఉమ

Kamisetty Sunita, Chintalapati Uma

నిర్మాతలు

మనబడి మిల్పిటాసు ప్రసూనం తరగతి

Produced by

Manabadi Milpitas Prasunam Class

Price: Priceless

వెల: అమూల్యము